

SKUPNO BRANJE IN RAZVOJ EMPATIJE OTROK

Povzeto po predavanju dr. Ljubice
Marjanovič Umek
(11.9.2024, Laško)

» Nikoli ni prezgodaj, da bi začeli
brati svojemu otroku.«

Oktober 2024

ZAKAJ BRATI OTROKU?

Skupno branje pomembno
vpliva na:

- otrokov *celostni razvoj*,
- razvoj *govora*,
- razvoj poslušanja in
pozornosti,
- *domišljije* in
ustvarjalnosti,
- *socialnega razumevanja*
in empatije
- razvoj *zgodnje pismenosti*.

Kakovostno literarno besedilo za otroke
vključuje tudi za 1/3 večji in bolj raznolik
besednjak, kot je značilen za govor, ki ga
uporabljajo odrasli pri sporazumevanju z
otroki ali kot ga lahko slišijo v otroških TV
oddajah.

SKUPNO BRANJE NAJ BO:

- *Dovolj pogosto* (doma vsak
dan, zvečer pred spanjem, v
čakalnici, ko je bolan...)

- Izberimo *kakovostno literaturo* (obisk knjižnice,
branje pravljic, zgodbic in
pesmic, kakovostne otroške
revije- Cicido, Ciciban,...)
- **Skupno** branje starš - otrok
– je močna pozitivna
čustvena izkušnja za otroka

Skupno branje povečuje empatijo
malčkov/otrok, bogati njihovo mišljenje o
lastnem življenju in življenju drugih,
spodbuja k razumevanju značilnosti
literarnih likov ter nadzorovanju čustev in
razvoju socialnih spretnosti.

KAJ JE EMPATIJA?

- Je sposobnost doživeti čustva
drugih.
- Ni prirojena – razvija se s
spodbudami v okolju.
- Empatični otroci so bolj
proaktivni in prosocialni –
sposobni so stopiti v čevlje
drugega.

KAKO BRANJE SPODBUJA RAZVOJ EMPATIJE?

- Ko otrokom beremo, so le ti izpostavljeni različnim perspektivam, kulturam in izkušnjam.
- Spoznavajo posameznike, ki so različni kot oni, jim pomaga razumeti druge.
- Pogovor o čustvih, motivaciji in vedenju junakov v zgodbi jim pomaga razumeti, izraziti in regulirati svoja čustva.

Malčki, ki so jim starši začeli brati pred štirinajstim mesecem starosti, imajo pri tretjem letu obsežnejši besednjak, izražajo višjo zgodnjo pismenost, bolje razumejo vsebino prebrane zgodbe in tudi sami pripovedujejo bolj zapletene zgodbe v primerjavi z vrstniki.

BESEDILA, KI SPODBUJAJO EMPATIJO:

- Vsebujejo čustva, strpnost, prepoznavanje nasilja, različne junake, ljudi (z očali, debeli, majhni, s posebnimi potrebami,...) iz različnih okolij in kultur.
- Vsebujejo socialne spretnosti (prijateljstvo, pomoč, ...)
- Vključujejo medgeneracijsko pestrost (starost) in prosocialnost (narediti dobro delo) v vsakdanu.

Otroci, ki jim družinski člani berejo vsaj trikrat na teden, z dvakrat večjo verjetnostjo spadajo med 25% najbolj uspešnih otrok pri branju v primerjavi z otroki, ki jim odrasli berejo manj kot trikrat na teden.

TRIJE KORAKI SPODBUJANJA EMPATIJE OB BRANJU:

1. Vprašanje KAJ ČE..., kaj bi bilo, če bi ti..., kaj če bi se to zgodilo tebi?
2. Vprašanje KAKO BI SE TI POČUTIL...?, Se je tebi to že zgodilo...,
3. Vprašanje KAKO SE ON POČUTI? - otrok razmišlja o junaku in ne o sebi.

Vir: L. M.Umek, U.Fekonja, K.H.Beyazoglu; Skupno branje odraslih in otrok, MK 2022

Pripravila pomočnica ravnateljice:

Valentina Slemnik